

Handläggare
Henrik Nerlund
Telefon: 08-50829767**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Fackverket 1, och del av Örby 4:1, planärende på granskning, dnr 2020-14338

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker förslag till detaljplan.

Ärendet

Föreliggande ärende innebär uppförande av tre byggnadskroppar längs Sjösavägen i Högdalen. Skönhetsrådet behandlade ärendet i samrådsskedet 2023 och ansåg då att platsen gick att bebygga, men att bl.a. lamellerna inte kunde överstiga fyra våningars höjd samt att loftgångar inte kunde accepteras. Se bilaga för utförligare argumentation.

I det föreliggande granskningsskedet noterar rådet att byggnad tre sänkts en våning till fyra våningar. Detta välkomnar rådet, men det faktum att loftgångarna är kvar, gör att rådet står fast vid avstyrkan i föreliggande form i denna del. I övrigt finns inga förändringar i den riktning som rådet förordade i samrådet och dessa delar avstyrks därmed.

Ärendet är avgjort med av rådet till sekreteraren delegerad rätt till beslut.

Bilaga till yttrande SR 2025/217

Dnr SR 2023/209
Handläggare
Henrik Nerlund2023-10-02
Till
Stadsbyggnadskontoret**Fackverket 1, och del av Örby 4:1, förslag till
detaljplan, dnr 2020-14338**

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker förslag till detaljplan i föreliggande form.

Ärendet

Föreliggande detaljplaneförslag innebär att Sjösavägens södra sida kompletteras med tre byggnadskroppar, två lameller och ett punkthus. Marken som tas i anspråk består i huvudsak av utsparat natur med berg i dagen. Lamellerna föreslås uppföras i fem våningar med loftgångar medan punkthuset föreslås få 15 våningar. Högdalen invigdes 1959 som Stockholms andra ABC-stad och består av bebyggelse grupperad runt två inre parkstråk med omgivande ringgator. Byggnaderna är utlagda rytmiskt med återkommande punkthus som accentuerar lameller lagda runt mindre gårdar. Lokalgatorna saknar entréer och är primärt gestaltade för sin trafikfunktion. Under det senaste decenniet har stadsdelen förtätats genom flertalet projekt i såväl centrum som längs med den aktuella sträckningen av Sjösavägen.

Skönhetsrådet vill inledningsvis kommentera planeringsprocessen i stadsdelen. Eftersom ett stort antal kompletteringsprojekt genomförts och kommer att genomföras anser rådet att ett planprogram för Högdalen hade varit att föredra. Den additiva förändringen med en mängd små projekt blir mycket stor och detta har aldrig samråtts som helhet vilket är en brist för en sammanhållen god planering. Med detta sagt ser rådet det som positivt att det aktuella planarbetet omfattar en större del längs gatan än de tre tidigare punkthusprojekten vid Sjösavägen som genomförts i frimärksplaner 2008, 2013 och 2017.

Skönhetsrådet anser att den utredda platsen går att bebygga men att det föreslagna projektet inte ännu är helt övertygande sin i relation

till den befintliga bebyggelsen och naturmarken. Rådet anser att tillkommande lamellhus inte kan överstiga fyra våningars höjd, samt att loftgångar inte kan accepteras. Loftgångar är främmande i stadsdelen och är endast, enligt rådets uppfattning, tänkbara vid exempelvis studentbostäder. Det befintliga naturlandskapet bör värderas högre och intrång som kan undvikas bör inte utföras. Detta innebär exempelvis att byggnaderna inte bör få underbyggda garage, utan låtas landa direkt i mark. Området ligger mycket nära tunnelbanan och i befintlig bebyggelse är bilinnehavet lågt. Detta talar sammantaget för en modernare syn på mobilitet utan underbyggda parkeringslösningar. Rådet anser att värdefullt berg i dagen, exempelvis vid gångtunneln bör bevaras, och att punkthusets placering därmed behöver utredas vidare.

Avslutningsvis önskar rådet inskräpa vikten av att finna mer ändamålsenliga beteckningar och därmed också visioner för de lokalgator som kompletteras med ny bebyggelse. Dagens benämning ”stadsgata” riskerar att leda tanken fel. Rådet ser positivt på att omforma trafikleder till trivsammare och mer attraktiva rum men anser att det bör utvecklas tankebilder för dessa ”förstadsgator” som rimmar med den typ av liv som de kan få utan att för den skull jämföra dem med innerstadens gator med helt andra förutsättningar.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2025-11-05